

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงตามทฤษฎีของครูชายและครูหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเรียนการสอนหรืองานในโรงเรียนที่ไม่ใช่ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยวิธีการหลายขั้นตอน และมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. หาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมดโดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane Yamane, 1967 อ้างอิงใน รัตนะ บัวสนธ์, 2549, หน้า 17) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 348 คน จำแนกครูตามเพศ เป็นครูเพศชายจำนวน 174 คน ครูเพศหญิง จำนวน 174 คน

2. สุ่มจำนวนครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวนรวมทั้งสิ้น 2,544 คน โดยเป็นครูเขตอำเภอเมือง จำนวน 1,869 คน ครูในเขตอำเภอบางระกำ จำนวน 675 คน ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3. จำแนกครูในเขตอำเภอเมือง จำนวน 1,869 คน เป็นครูเพศชาย จำนวน 442 คน ครูเพศหญิง จำนวน 1,427 คน ครูในเขตอำเภอบางระกำ จำนวน 675 คน เป็นครูเพศชาย จำนวน 213 คน ครูเพศหญิงจำนวน 462 คน

4. การสุ่มตัวอย่างจึงเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดโรงเรียนที่มีผู้บริหารหญิงทั้งหมด 100 % คือ 18 โรงเรียน และผู้บริหารชาย 18 โรงเรียน ในสัดส่วนที่เท่ากัน ในอำเภอเดียวกัน ครูผู้ตอบแบบสอบถาม เจาะจงเป็นครูในโรงเรียนที่กำหนดผู้บริหารไว้แล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ครอบคลุมเนื้อหาบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารโดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีของ ยุคส์ (Yuki) โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1. บทบาทหน้าที่ผู้นำด้านการสร้างความสัมพันธ์ 2. บทบาทหน้าที่ผู้นำด้านการให้และเสาะหาข้อมูล 3. บทบาทหน้าที่ผู้นำด้านการตัดสินใจ 4. บทบาทหน้าที่ด้านการใช้อิทธิพล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) และการทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพรรณนาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามพรรณนาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมผู้บริหารชายมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ รองลงมา คือ ด้านการให้และเสาะหาข้อมูลและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใช้อิทธิพล สำหรับบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามพรรณนาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมผู้บริหารหญิงมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.87$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใช้อิทธิพล ($\bar{X} = 3.79$)

1.1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ โดยภาพรวม ผู้บริหารชายมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 9 ผู้บริหารของท่านสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานก้าวหน้าในอาชีพ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ข้อ 8 ผู้บริหารของท่านส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานจนสำเร็จเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.23$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 12 ผู้บริหารของท่านมีความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ในทีมงาน ($\bar{X} = 3.87$)

สำหรับบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงตามพรรณนาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ โดยภาพรวมผู้บริหารหญิงมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารของท่านเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานอื่นในชุมชน ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน

($\bar{X} = 4.16$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 12 ผู้บริหารของท่านมีความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ในทีมงาน ($\bar{X} = 3.66$)

1.2 ด้านการให้และเสาะหาข้อมูล โดยภาพรวม ผู้บริหารชายมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 8 ผู้บริหารของท่านให้ข้อเสนอแนะและการทำงานเป็นตัวอย่างในการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่โรงเรียน ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา คือ ข้อ 9 ผู้บริหารของท่านร่วมตัดสินใจในส่วนที่ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น ($\bar{X} = 4.12$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 ผู้บริหารของท่านมีการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคหรือโอกาสการดำเนินงานต่าง ๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.84$)

สำหรับบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทรรศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการให้และเสาะหาข้อมูลโดยภาพรวมผู้บริหารหญิงมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 ผู้บริหารของท่านให้ข้อเสนอแนะและการทำงานเป็นตัวอย่างในการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่โรงเรียน และข้อ 9 ผู้บริหารของท่านร่วมตัดสินใจในส่วนที่ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือ ข้อ 11 ผู้บริหารของท่านกำหนดเป้าหมายงาน และกำหนดการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 11 ผู้บริหารของท่านกำหนดเป้าหมายงาน และกำหนดการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.94$)

1.3 ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวม ผู้บริหารชายมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 ผู้บริหารของท่านกำหนดแผนงาน / โครงการกิจกรรม ที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา คือ ข้อ 1 ผู้บริหารของท่านกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายขององค์กร ในระยะยาวให้ชัดเจนและมีความเหมาะสมเป็นไปได้ และ ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านแนะนำและเสนอความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมในทุกการดำเนินงานของโครงการตามนโยบาย ($\bar{X} = 4.04$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6 ผู้บริหารของท่านแบ่งทรัพยากร ตามลำดับความสำคัญของงาน ($\bar{X} = 3.80$)

สำหรับบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทรรศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการตัดสินใจโดยภาพรวมผู้บริหารหญิงมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 ผู้บริหารของท่านกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายขององค์กร ในระยะยาวให้ชัดเจน และมีความเหมาะสม เป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านแนะนำ

และเสนอความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมในทุกการดำเนินงานของโครงการตามนโยบาย ($\bar{X} = 3.98$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6 ผู้บริหารของท่านแบ่งทรัพยากร ตามลำดับ ความสำคัญของงาน ($\bar{X} = 2.74$)

1.4 ด้านการใช้สิทธิพล โดยภาพรวม ผู้บริหารชายมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 9 ผู้บริหารของท่านมีบุคลิกภาพและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีที่สร้างศรัทธาในการปฏิบัติงานต่อผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา คือ ข้อ 6 ผู้บริหารของท่าน ยกย่องประกาศเกียรติคุณผู้ที่ทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ให้ทราบทั่วกัน ($\bar{X} = 4.02$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารของท่าน มีสิทธิพลที่ทำให้ผู้ร่วมงานตั้งใจและทุ่มเทความสามารถในการปฏิบัติงาน และข้อ 7 ผู้บริหารของท่าน ให้รางวัลหรือสิ่งตอบแทนแก่ครูที่ทำประโยชน์แก่โรงเรียนอย่างเหมาะสมและยุติธรรม ($\bar{X} = 3.87$)

สำหรับบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทรรศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการใช้สิทธิพล โดยภาพรวม ผู้บริหารหญิงมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6 ผู้บริหารของท่าน ยกย่องประกาศเกียรติคุณผู้ที่ทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายให้ทราบทั่วกัน ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมา คือ ข้อ 8 ผู้บริหารของท่านให้การยอมรับและซาบซึ้งในความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.90$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านสามารถกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ร่วมงานคิดและพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ($\bar{X} = 61$)

2. การเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทรรศนะของครูชาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีรายข้อที่แตกต่าง 2 ใน 15 ข้อ คือ ข้อ 8 ผู้บริหารของท่านส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานจนสำเร็จเป็นอย่างดี และ ข้อ 11 ผู้บริหารของท่านสนับสนุนให้มีทีมงานในการทำงาน

2.2 ด้านการให้และเสาะหาข้อมูล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายข้อที่แตกต่าง 3 ใน 13 ข้อ คือ ข้อ 1 ผู้บริหารของท่านมีการติดตามงานจนสำเร็จเน้นคุณภาพ, ข้อ 2 ผู้บริหารของท่าน มีการกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตาม

แผนงาน / โครงการที่กำหนด และ ข้อ 4 ผู้บริหารของท่านมีการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคหรือโอกาสการดำเนินงานต่างๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.3 ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

2.4 ด้านการใช้สิทธิพล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายข้อที่แตกต่างกัน 2 ใน 9 ข้อ คือ ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านสามารถกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ร่วมงานคิด และพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ ข้อ 9 ผู้บริหารของท่านมีบุคลิกภาพและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีสร้างศรัทธาในการปฏิบัติงานต่อผู้ร่วมงาน

3. การเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามพรรณนะของครุหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีรายด้านที่แตกต่างกัน 1 ใน 4 ด้าน คือ ข้อ 2 ด้านการให้และเสาะหาข้อมูล

เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า

3.1 ด้าน การสร้างความสัมพันธ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายข้อที่แตกต่างกัน 3 ใน 15 ข้อ คือ ข้อ 1 ผู้บริหารของท่านเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานอื่นในชุมชน, ข้อ 9 ผู้บริหารของท่านสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานก้าวหน้าในอาชีพ และข้อ 10 ผู้บริหารของท่านสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

3.2 ด้านการให้และเสาะหาข้อมูล โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายข้อที่แตกต่างกัน 5 ใน 13 ข้อ คือ ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านมีการวิเคราะห์และสังเกตการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อองค์กร และนำมาพัฒนางานของสถานศึกษาอย่างทัน่วงที, ข้อ 6 ผู้บริหารของท่านสามารถให้ข้อมูลหรือจัดหาเอกสารที่จำเป็น และทันสมัยต่อการดำเนินงานต่อผู้ร่วมงาน, ข้อ 7 ผู้บริหารของท่านให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง, ข้อ 10 ผู้บริหารของท่านสามารถบริหารให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจชัดเจนในวัตถุประสงค์ของงานและ ข้อ 12 ผู้บริหารของท่านมอบหมายงาน โดยชี้แนะวิธีการทำงาน และความรับผิดชอบ

3.3 ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อไม่แตกต่างกัน

3.4 ด้านการใช้สิทธิพล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายข้อที่แตกต่างกัน 1 ใน 9 ข้อ คือ ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านสามารถกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ร่วมงานคิด และพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า

4.1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีข้อที่แตกต่าง 6 ใน 15 ข้อ คือ ข้อ 8 ผู้บริหารของท่านส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานจนสำเร็จเป็นอย่างดี, ข้อ 9 ผู้บริหารของท่านสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานก้าวหน้าในอาชีพ, ข้อ 10 ผู้บริหารของท่านสนับสนุนทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน, ข้อ 11 ผู้บริหารของท่านขาดการสนับสนุนให้มีทีมงานในการทำงาน, ข้อ 12 ผู้บริหารของท่านมีความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในทีมงาน และ ข้อ 13 ผู้บริหารของท่านสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทีมผู้ร่วมงานในโรงเรียน

4.2 ด้านการให้และเสาะหาข้อมูล โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายข้อที่แตกต่าง 9 ใน 13 ข้อ คือ ข้อ 1 ผู้บริหารของท่านมีการติดตามงานจนสำเร็จเน้นคุณภาพ, ข้อ 2 ผู้บริหารของท่าน มีการกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด, ข้อ 3 ผู้บริหารของท่านมีการสำรวจ ความต้องการ ค่านิยม ของผู้ปกครอง / ชุมชน และนำมาวางแผนในการพัฒนางาน, ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านมีการวิเคราะห์และสังเกตการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรและนำมาพัฒนางานของสถานศึกษาอย่างทันทั่วทั้ง, ข้อ 6 ผู้บริหารของท่านสามารถให้ข้อมูลหรือจัดหาเอกสารที่จำเป็น และทันสมัยต่อการดำเนินงานต่อผู้ร่วมงาน, ข้อ 7 ผู้บริหารของท่านให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง, ข้อ 10 ผู้บริหารของท่านสามารถบริหารให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจชัดเจนในวัตถุประสงค์ของงาน, ข้อ 11 ผู้บริหารของท่านกำหนดเป้าหมายงานและกำหนดการดำเนินงาน และ ข้อ 12 ผู้บริหารของท่านมอบหมายงาน โดยชี้แนะวิธีการทำงานและความรับผิดชอบ

4.3 ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายข้อที่แตกต่าง 1 ใน 11 ข้อ คือ ข้อ 3 ผู้บริหารของท่านตัดสินใจเลือกวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพ/ผลผลิต

4.4 ด้านการใช้อิทธิพล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายข้อที่แตกต่าง 3 ใน 9 ข้อ คือ ข้อ 3 ผู้บริหารของท่าน มีอิทธิพลที่ทำให้ผู้ร่วมงานตั้งใจและทุ่มเทความสามารถในการปฏิบัติงาน, ข้อ 5 ผู้บริหารของท่านสามารถกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ร่วมงานคิด และพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ ข้อ 9

ผู้บริหารของท่านมีบุคลิกภาพและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่สร้างศรัทธาในการปฏิบัติงานต่อผู้ร่วมงาน

อภิปรายผล

การศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงตามทฤษฎีของครุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้งบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงต่างมีบทบาทหน้าที่ผู้นำอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทุกด้าน

จากผลการศึกษาดังกล่าว พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีบทบาทหน้าที่ผู้นำในการบริหารสถานศึกษาในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการสรรหาผู้บริหารสถานศึกษา โดยให้มีการสอบคัดเลือกจากการสอบข้อเขียน การแสดงวิสัยทัศน์ การประเมินผลงานและประสบการณ์เดิมโดยที่ผู้จะมาเป็นผู้บริหารนั้นต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งสอดคล้องกับปราณี เพ็ชรน่วม (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีระดับการปฏิบัติจริงในการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติจริงระดับมาก ทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านธุรการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามลำดับ เช่นเดียวกับ สามารถ วิเศษสิงห์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่แกนนำการปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ย คือ ด้านภาวะผู้นำ

ด้านการจูงใจ ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม และด้านการควบคุม

2. การเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครูชายและครูหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า บทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครูชาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครูหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีรายด้านที่แตกต่าง 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการให้และเสาะหาข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารชายมีบทบาทหน้าที่ผู้นำสูงกว่าผู้บริหารหญิง ตามทฤษฎีของครูหญิงตรงกันข้ามกัน

จากผลการศึกษาดังกล่าว พบว่า บทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครูชายและครูหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเนื่องมาจาก ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงานได้มีความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมทั้งมีผลการประเมินการปฏิบัติงานเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผลงานทางวิชาการและเพิ่มทักษะ การปฏิบัติงานของบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับทวิพล ศรีมาทา (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ เรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสารด้านปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลต่อกัน ด้านการตัดสินใจ ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานและด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีรายด้านที่แตกต่าง 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการให้และเสาะหาข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารเพศชายมีบทบาทหน้าที่ผู้นำสูงกว่าผู้บริหารเพศหญิงตามทฤษฎีของครูหญิง อาจเป็นเพราะผู้บริหารเพศชายมีการวิเคราะห์และสังเกตการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร และนำมาพัฒนางานของสถานศึกษาอย่างทันท่วงที สามารถให้ข้อมูลหรือจัดหาเอกสารที่จำเป็น และทันสมัยต่อการ

ดำเนินงานต่อผู้ร่วมงาน ให้คำปรึกษาชี้แนะวิธีการทำงาน และความรับผิดชอบ เทคนิควิธีในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง เข้าใจ ชัดเจน ในวัตถุประสงค์ของงาน

3. การเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิง ตามทฤษฎีของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ระดับมากและพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีด้านที่แตกต่าง 2 ใน 4 ข้อ คือ ข้อ 2 ด้านการให้และเสาะหาข้อมูล และ ข้อ 4 ด้านการใช้อิทธิพล สอดคล้องกับ อภิธรรม์ เป็นสุข (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสตรีตาม ทักษะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยรวม และด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้าน ทักษะการบริหาร ด้านทักษะทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของ ผู้บริหารสตรีของตามทักษะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันและสอดคล้องกับแฮคเบิร์ก คอนซัลติง กรุ๊ป (Hagberg Consulting Group,1998.online)และอีกลี และจอห์นสัน(Kabacoff,1998.Online citing Eagly and Johnson,1990) ที่ระบุว่าบุรุษมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการเผด็จการและการ ชี้นำมากกว่าการใช้อำนาจ และสตรีสนใจประชาธิปไตยและการติดต่อสัมพันธ์มากกว่า เช่นเดียวกับแฟริสและเบิร์น (Farris and Burns,n,d.online, อ้างอิงใน หยกแก้ว กมลวรรณ, 2547, หน้า 27 - 31) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างบุรุษและสตรีไว้ว่า ในช่วงเริ่มต้นบุรุษจะถูกรับรู้ว่ามีผลสัมฤทธิ์ของงานมากกว่าจะให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แบบภาวะ ผู้นำจะมีลักษณะเป็นแบบเผด็จการ ในขณะที่สตรีมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยโดยเน้นที่ความ ร่วมมือและประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ โดยภาพรวมพบว่า บทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงตามทฤษฎีของครุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงมีบทบาทหน้าที่ผู้นำที่แตกต่างกัน ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาในยุคของการเปลี่ยนแปลง เพิ่มศักยภาพในการบริหารงานซึ่งจะส่งผลให้ระบบการบริหารงานมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาบุคลากร และพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1.1 ควรเริ่มต้นโดยการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพก่อน

เพื่อส่งเสริมให้การพัฒนาการศึกษามีคุณภาพ เพราะผู้บริหารคือหัวใจสำคัญของสถานศึกษา

1.2 ควรพัฒนาบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศหญิง เพื่อให้มี

ศักยภาพในการบริหารงานทัดเทียมกับผู้บริหารสถานศึกษาเพศชาย

1.3 ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับทราบข้อมูล

เพื่อพัฒนาส่งเสริม ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ผู้นำ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและ

เพศหญิงตามทฤษฎีของครุในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในเขตการศึกษาที่แตกต่างกันหรือกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประเทศ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนและกว้างขึ้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบทฤษฎีของครุที่มีต่อบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหาร

สถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงโดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและ

เพศหญิงตามทฤษฎีของผู้เกี่ยวข้องอื่น เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน เพื่อได้รับทราบข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาในท้องถิ่น และระบบการศึกษา